

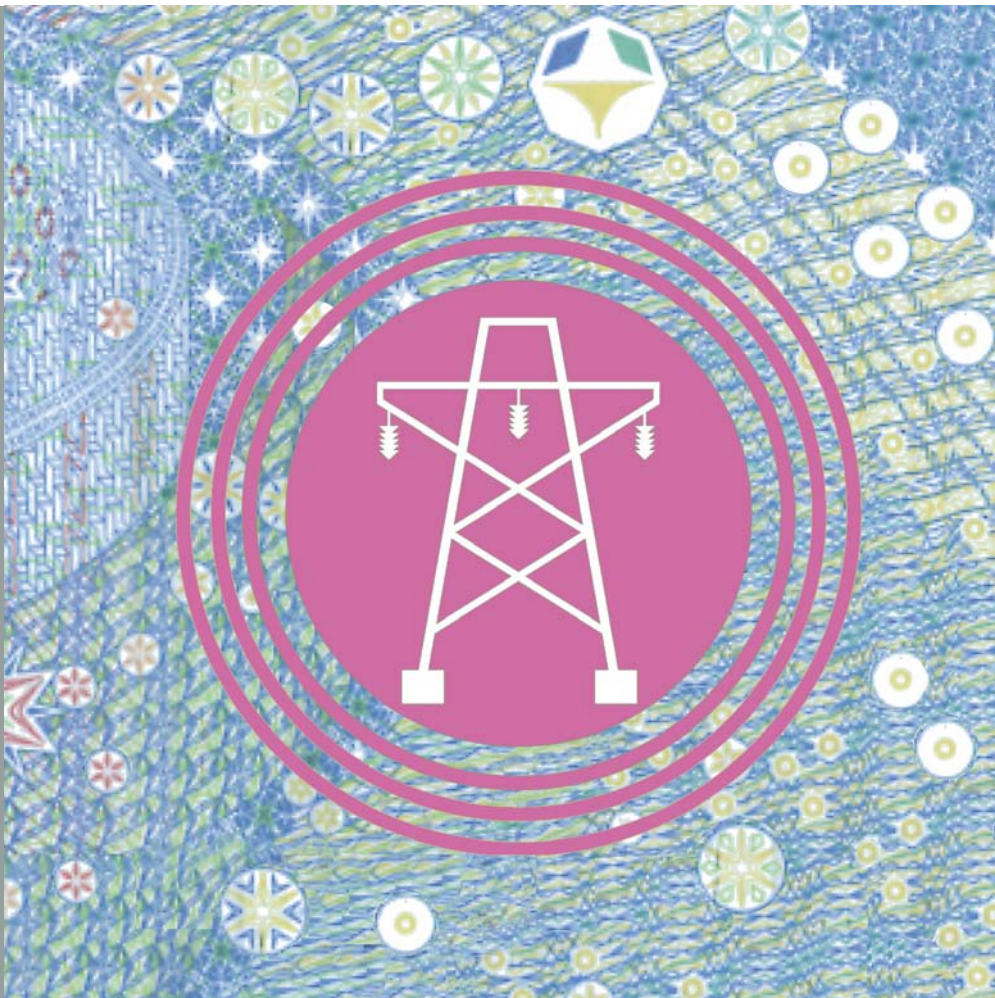

Den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten

Forslag til endring vedrørende KILE,
referanserente, justering for investeringer, mv.

Høringsdokument 5. mai 2006

3
2006

D
O
K
U
M
E
N
T

**Forslag til endringer i forskrift
11. mars 1999 om økonomisk og
teknisk rapportering,
inntektsramme for
nettvirksomheten og tariffer**

Høringsdokument

Dokument nr 3

Høringsdokument

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat
Redaktør: Eva Næss Karlsen
Forfatter: Edna Grepperud, Carl-Petter Haugland, Eva Næss Karlsen, Asle Tjeldflåt

Trykk: NVEs hustrykkeri
Opplag:
Forsidefoto:

Sammendrag:

Emneord:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Mai 2006

Innhold

Forord	4
Sammendrag	5
1 Innledning	7
1.1 Bakgrunn	7
2 Forslag til modell for integrering av KILE	8
2.1 Formål med KILE	8
2.2 KILE fullt integrert i inntektsrammefastsettelsen	9
2.3 Fastsettelse av ikke levert energi (ILE)	10
2.4 KILE-satser	11
2.5 Individuelle avtaler om direkte utbetaling	12
2.6 Prosedyrer for fastsettelse av inntektsramme	13
2.7 Tariffering for å ta hensyn til KILE-kostnader	14
2.8 Regnskapsmessig håndtering av KILE	14
2.9 Alternativ modell for integrering av KILE	15
3 Øvrige forslag til endringer i forskrift	17
3.1 Endringer i beregning av kostnadsgrunnlaget	17
3.2 Referansrente	18
3.3 Justering for investeringer	21
3.4 Referansepris på kraft	22
3.5 Andre forhold	23
4 Økonomiske og administrative konsekvenser	24
4.1 Incentivvirkninger av forslag til KILE	24
4.2 Økonomiske konsekvenser av forslag til KILE	24
4.3 Økonomiske konsekvenser av forslag til øvrige endringer	25
4.4 Administrative konsekvenser	26
5 Kommentarer til de enkelte bestemmelsene	27
5.1 Forslag til § 7-1	27
5.2 Forslag til § 7-5	27
5.3 Forslag til § 8-1	28
5.4 Forslag til § 8-2	29
5.5 Forslag til § 8-3	29
5.6 Forslag til § 8-4	30
5.7 Forslag til § 8-5	30
5.8 Forslag til § 9-1	30
5.9 Forslag til § 9-2	31
5.10 Forslag til § 9-3	32
6 Forslag til forskriftstekst	33
7 Referanseliste	36

Forord

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sender med dette forslag til endring i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsrammer for nettvirksomheten og tariffer (forskrift om kontroll av nettvirksomhet) til høring.

NVE la den 1.7.2005 frem forslag til endringer i nevnte forskrift til høring, NVE-dokument 9/2005. Innkomne høringskommentarer og NVEs merknader til disse ble oppsummert i NVE-dokument 19/2005. I oppsummeringen konkluderte NVE med at enkelte av forslagene skulle trekkes tilbake, justeres og sendes på ny høring våren 2006. Dette dokumentet beskriver forslag til de endringer i nevnte forskrift som ble trukket i forbindelse med høringen i 2005. Det henvises derfor til ovennevnte dokumenter for beskrivelse av øvrige endringer i forskriften som gjelder regulering av nettvirksomhetens inntekter.

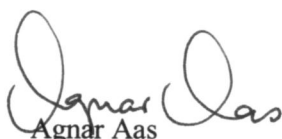
Foreslåtte endringer i energiloven, jf Ot.prp.nr. 61 (2005-2006), kan medføre at det blir lagt frem øvrige forslag til endringer i forskrift om kontroll av nettvirksomhet. Videre vil det bli lagt frem forslag til endringer i forskriftens del V som gjelder tariffer. Endringer som følge av dette sendes på høring innen 1. juli 2006.

Forslaget er utarbeidet og høres i henhold til bestemmelsene i forvaltningsloven kapittel VII, jf. også utredningsinstruksen.

Vi ber om at kommentarer til dette forslaget sendes NVE innen 1. august 2006.

Etter høringsfristens utløp vil NVE vurdere de innkomne høringsuttalelsene og eventuelle behov for å gjøre endringer i forslaget. Det tas sikte på at forskriften vedtas innen utgangen av september 2006, med iverksettelse 1.1.2007.

Oslo, mai 2006

Agnar Aas
vassdrags- og
energidirektør

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Sammendrag

Hovedmodell for den økonomiske reguleringen av nettselskapene var gjenstand for høring i 2005. NVE legger nå frem forslag til endringer som gjelder hvordan kundenes kostnader ved avbrudd skal inngå i reguleringen. Videre foreslås det endringer i beregning av referanserente og justeringsparameter for investeringer som skal sikre lønnsomhet ved effektive investeringer.

KILE-ordningen ble innført fra 1.1.2001, og har medført at nettselskapene i sine bedriftsøkonomiske kalkyler for drifts- og investeringsbeslutninger har tatt hensyn til sluttbrukernes kostnader ved avbrudd i forsyningen. KILE-ordningen har imidlertid vært en eksplisitt økonomisk insentivordning ved siden av inntektsramme-reguleringen. NVE foreslår nå en full integrering av KILE i selve inntektsrammefastsettelsen for det enkelte år. Dette innebærer først og fremst at avbruddskostnader behandles symmetrisk med nettvirkosomhetens øvrige kostnader. NVE mener at dette vil medføre en mer samfunnsøkonomisk optimal leveringspålitelighet enn hva som gjelder ved dagens ordning.

Full integrering av KILE-kostnader i inntektsrammefastsettelsen

NVE foreslår en modell for fastsettelse av inntektsrammer der sluttbrukernes kostnader ved avbrudd (avbruddskostnadene) er direkte inkludert ved fastsettelse av inntektsrammen på tilsvarende måte som nettvirkosomhetens øvrige kostnader. Dette betyr at avbruddskostnader inngår i beregning av både kostnadsgrunnlag og -norm.

NVEs forslag til ny KILE-ordning innebærer, i likhet med dagens ordning, ikke en kompensasjonsordning for sluttbrukere, men skal gi nettselskapene riktige insentiver til å bygge, drive og utvikle nettet med en samfunnsøkonomisk optimal leveringspålitelighet. KILE-ordningen skal gi nettselskapene økonomisk motivasjon til riktig ressursallokering innenfor de rammer og vilkår som ellers er gitt av myndighetene. Nettselskapene kan dog ved å inngå særskilte avtaler med sluttbrukere, foreta en direkteutbetaling ved avbrudd i forsyningen.

NVE foreslår at ordning med individuelle avtaler om direkte utbetaling ved avbrudd for kunder med forbruk over 400 000 kWh videreføres i 2007. Individuelt avtalt sats skal beregnes på bakgrunn av informasjon om sluttbrukernes forventede kostnader ved ikke levert energi. Dersom dette ikke er oppfylt kan det gjøres avtale om utbetaling til standardsatsene. Formålet med en ordning om individuelle avtaler er at man gjennom individuelt avtalte satser vil oppnå en riktigere leveringskvalitet, noe som er spesielt viktig for store sluttkunder. I tillegg er hensynet til sluttbrukerne av betydning. I forbindelse med arbeidet med inkludering av kortvarige avbrudd som NVE tar sikte på inkluderes fra 2009, vil adgangen til å inngå individuelle avtaler bli vurdert på nytt.

Referanserenten, inflasjonsjustering og tillegg for investeringer

Referanserenten foreslås endret i forhold til forslaget av 1.7.2005, fra en fast rente til en flytende rente. NVE mener at en flytende rente er et godt alternativ når det hersker usikkerhet omkring nivået på den forventede langsiktige realrenten. NVE foreslår å legge til grunn en 5 års statsobligasjon som oppdateres årlig. Overgang til en flytende rente

betyr også at risikopåslaget vil være avhengig av nivået på den nominelle risikofrie renten. NVE opprettholder sitt anslag på systematisk risiko som ble foreslått 1.7.2005.

NVE foreslår å fjerne inflasjonsjusteringen av kapitalkostnadene. Kapitalavkastningen vil fremdeles reflektere inflasjonen ved bruk av en nominell referanserente.

En konsekvens av NVEs forslag til referanserente og fjerning av inflasjonsjustering av kapitalkostnadene er at *justeringsparameter for investeringer* også foreslås endret. Nivået på justeringsparameteren foreslås satt til 1,6 multiplisert med referansrenten. Denne faktoren multipliseres så med årets investeringer i nettvirksomhet for å finne kompensasjonsbeløpet for investeringer.

Referansepris på kraft

§ 8-4 *Referansepris på kraft*. NVE hadde i sitt forslag av 1.7.2005 opprettholdt påslaget på 20 kr/MWh ved fastsettelsen av referanseprisen på kraft. Påslaget skal kompensere for handelskostnader, variasjoner i områdepriser og volumsvingninger gjennom året. Enkelte høringsinstanser uttalte at dette påslaget var for høyt når man hadde foreslått å gå over til en veid spotpris i stedet for en uveid. NVE gjennomførte høsten 2005 en ekstern utredning for å få vurdert størrelsen på påslaget. På bakgrunn av denne vil NVE foreslå at påslaget endres til 13 kr/MWh.

1 Innledning

NVE legger med dette frem forslag til endring i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffier.

Frist for uttalelser er den 1. august 2006.

1.1 Bakgrunn

NVE la den 1.7.2005 frem forslag til ny modell for regulering av nettvirksomhetens inntekter, se NVE-dokument 9/2005. Oppsummering av høringen og NVEs vurderinger er gitt i NVE-dokument 19/2005.

I forslag om ny modell ble det foreslått å endre KILE-ordningen, fra å være en eksplisitt ordning på siden av øvrig inntektsrammeregulering, til å være en implisitt ordning, der avbruddskostnadene skulle inngå i effektivitetsanalysene. Tilbakemeldingene fra mange høringsinstanser på forslaget av 1.7.2005 var at insentivene til leveringskvalitet ville bli lite synlige. Dette kunne igjen føre til for dårlig leveringskvalitet. Det ble etterlyst en modell der insentivene til leveringskvalitet ble mer eksplisitt og mer synlig. Det var ønskelig med en modell som var transparent og forståelig for nettselskap og brukere av nettet.

I forbindelse med høringen i 2005 ble enkelte forslag til endringer trukket og NVE varslet at nye forslag ville bli sendt på høring i 2006. Dette gjaldt endringer i bestemmelser som følge av forslag til integrering av KILE i reguleringen. Videre ble det i oppsummering av høringen varslet at forslag om endring av bestemmelser om referanserenten, referansepris på kraft og tillegg for investeringer skulle sendes på ny høring. Til sist ble det varslet at det ville kunne komme mindre endringer i forslag til ny § 1-4 som følge av pågående utredningsarbeid.

NVE har på bakgrunn av innspillene i høringen høsten 2005 satt i gang en utredning for å vurdere nærmere hvordan KILE-ordningen kan integreres i inntektsrammereguleringen slik at ordningen gir samfunnsøkonomiske riktige insentiver med hensyn til leveringskvalitet. Utredningen er gjennomført av ECON i samarbeid med Oeconomica, ved professor Dag Morten Dalen. Rapporten kan lastes ned fra NVEs nettsider, www.nve.no.

Forslag til hvordan insentiver til leveringskvalitet blir ivaretatt i reguleringen gjennom KILE medfører at det er behov for endringer og nye bestemmelser i forskriftens kapittel 7, 8 og 9. I tillegg til de varslede endringene legges det frem enkelte andre forslag til endringer i bestemmelsene.

For fullstendig beskrivelse av modell og NVEs begrunnelse for valg av modell må høringsdokumentene nevnt ovenfor og nærværende dokument sees i sammenheng.

2 Forslag til modell for integrering av KILE

2.1 Formål med KILE

Det overordnede formålet med KILE-ordningen, og den økonomiske reguleringen generelt, er å bidra til et samfunnsmessig rasjonelt energisystem. Ved vurdering av samfunnsmessig rasjonalitet og samfunnsøkonomisk optimalisering er samfunnets kostnader ved avbrudd i forsyningen et viktig element. I så henseende er det viktig at sluttbrukernes kostnader ved avbrudd inngår som grunnlag i nettselskapenes kalkyler, som legges til grunn ved drifts- og investeringsbeslutninger. Det optimale er at alle samfunnsøkonomiske kostnader internaliseres i selskapenes beslutninger, men dette er ikke praktisk gjennomførbart. NVE foreslår at det fortsatt er ikke levert energi (ILE) ved langvarige avbrudd som følge av hendelser i høyspenningsnettet, samt ILE ved redusert leveringskapasitet lengre enn tre minutter for sluttbrukere som tariffes i regional- eller sentralnettet, som skal inngå i den økonomiske reguleringen fra 2007.

KILE-ordningen ble innført fra 1.1.2001, og har medført at nettselskapene i sine bedriftsøkonomiske kalkyler for drifts- og investeringsbeslutninger, har tatt hensyn til sluttbrukernes kostnader ved avbrudd i forsyningen. KILE-ordningen har imidlertid vært en eksplisitt økonomisk insentivordning ved siden av inntektsramme-reguleringen. NVE foreslår nå en full integrering av KILE i selve inntektsrammefastsettelsen for det enkelte år. Dette innebærer først og fremst at avbruddskostnader behandles symmetrisk med nettvirksomhetens øvrige kostnader. NVE mener at dette vil medføre en mer samfunnsøkonomisk optimal leveringspålitelighet enn hva som gjelder ved dagens ordning. En totalvurdering av alle kostnadene i nettselskapenes investerings- og driftsbeslutninger vil bidra til at kraft overføres til riktig leveringskvalitet og pris.

I en vurdering av hvordan KILE-ordningen bør integreres for å gi de riktige insentivene til leveringskvalitet har følgende kriterier vært sentrale:

1. KILE-ordningen (eller tilsvarende) må vurderes i sammenheng med den totale modellen for fastsettelse av nettvirksomhetens inntekter.
 - a. Samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak bør være bedriftsøkonomisk lønnsomme
 - b. Samfunnsøkonomisk ulønnsomme tiltak bør være bedriftsøkonomisk ulønnsomme
2. Modellen og prinsippene bør være enkle å forstå for nettselskap og kunder
3. Om mulig, en forenkling av gjeldende ordning, mht. rapportering m.v.

2.2 KILE fullt integrert i inntektsrammefastsettelsen¹

NVE foreslår en modell for fastsettelse av inntektsrammer der sluttbrukernes kostnader ved avbrudd (avbruddskostnadene) er inkludert ved fastsettelse av inntektsrammen på samme måte som de øvrige kostnadene. Dette betyr at avbruddskostnadene inngår i beregning av kostnadsgrunnlag og i beregning av kostnadsnorm.

NVEs forslag til ny KILE-ordning innebærer, i likhet med dagens ordning, ikke en kompensasjonsordning for sluttbrukere, men skal gi nettselskapene riktige insentiver til å bygge, drive og utvikle nettet med en samfunnsøkonomisk optimal leveringspålitelighet. KILE-ordningen skal gi nettselskapene økonomisk motivasjon til riktig ressursallokering innenfor de rammer og vilkår som ellers er gitt av myndighetene. Nettselskapene kan dog ved å inngå individuelle avtaler med sluttbrukere, foreta en direkteutbetaling ved avbrudd i forsyningen, se kapittel 2.5.

Ved NVEs forslag blir ikke avbruddskostnadene en direkte kostnad (dvs utbetaling) for selskapene, men skal håndteres som en reduksjon av tillatt inntekt. Det må derfor justeres for dette ved fastsettelse av tariffene. Ordningen vil føre til at de årlige avbruddskostnadene får en direkte resultatmessig effekt, se nærmere beskrivelse i kapittel 2.8

Nettselskapenes inntektsramme foreslås fastsatt etter følgende formel:

$$(1) \quad IR_t = 0,4(K_{t-2} + fq_{t-2}) + 0,6K^* + JP$$

der

IR_t - inntektsramme år t

K_{t-2} - Kostnadsgrunnlag for den enkelte nettvirksomhet i år t-2. I K_{t-2} inngår også kostnader i forbindelse med utbetaling ved svært langvarige avbrudd.

f - vektor² av KILE-satser der de forskjellige kundegruppene inngår.

q_{t-2} - vektor av mengden ILE for hver kundegruppe i år t-2.

K^* - Samlet kostnadsnorm som fremkommer som et resultat av effektivitetsanalysene, der de bedriftsøkonomiske kostnadene og de samfunnsøkonomiske kostnadene ved avbrudd hos det enkelte nettselskap inngår i effektivitetsanalysene.³

JP - justeringsparameter som følge av tillegg for investeringer.

¹ For nærmere beskrivelse og begrunnelse for valg av hovedmodell for inntektsrammefastsettelse henvises det til NVE-dokument nr 9/2005 og 19/2005.

² Vektor - størrelse som representeres av en ordnet mengde av tall.

³ NVE gjør oppmerksom om at K^* i formel (1) skiller seg fra forslaget i dokumentnr. 9/2005. Normkostnaden som fremkommer i (1) vil bli benyttet direkte i beregning av inntektsrammen. I forslaget fra 1.7.2005 ville det vært nødvendig med mellomregninger for å komme frem til riktig normkostnad.

Av (1) ser vi at de samfunnsøkonomiske kostnadene ved avbrudd (sluttbrukernes kostnader) inngår i beregning av inntektsrammen, ved at 40 % av selskapets egne avbruddskostnader inngår i første ledd og 60 % av normert verdi på avbruddskostnader inngår i annet ledd. Dette kan sammenlignes med dagens KILE-ordning der forventet KILE er beregnet på bakgrunn av selskapets historiske ILE-tall og modellberegnet ILE, der disse teller 50 % hver.

Da KILE-ordningen ikke er en kompensasjonsordning, betyr det at selskapenes tillatte inntekt må justeres ned med faktiske avbruddskostnader i det aktuelle året. Dette kan sammenlignes med dagens KILE-ordning der differansen mellom forventet KILE og faktisk KILE er det enkelte års KILE-saldo. Tillatt inntekt vil dermed være:

$$(2) \quad TI_t = IR_t + (KO + E) - fq_t$$

der KO er kostnader i overliggende nett og E er eiendomsskatt, dvs. kostnader som kan dekkes inn som et tillegg, og fq_t er KILE-kostnader for år t .

Det er ikke hensiktsmessig at tariffene svinger på grunn av stokastiske variasjoner i avbruddskostnadene i det enkelte år. NVE vil derfor anbefale at selskapene fastsetter tariffene på grunnlag av hva avbruddskostnadene vil være i et normalår (fq). Avvik mellom ($fq_t - fq$) håndteres gjennom mer-/mindreinntekten. Generelt er det slik at det er varige endringer i kostnadene som skal gi endringer i tariffene. Dette gjelder alle kostnader. Stokastiske endringer i øvrige kostnader skal normalt heller ikke medføre store endringer i tariffene.

Jamfør forslag om § 7-5 skal saldo for mer-/mindreinntekt styres mot null over tid. Når avbruddskostnadene integreres i reguleringen vil mer-/mindreinntekten kunne svinge fra år til år i større grad enn innenfor gjeldende regulering. Prinsippet om at saldoen skal styres mot null er sentralt. Selskapet skal utarbeide en plan for håndtering av denne saldoen, jf. § 7-5.⁴

2.3 Fastsettelse av ikke levert energi (ILE)

I modellen inngår kostnader ved ikke levert energi (ILE). For beregning av ILE benyttes data for ikke levert energi knyttet til langvarige avbrudd som følge av hendelser i høyspenningsnettet, samt redusert leveringskapasitet lengre enn tre minutter for sluttbrukere som tariffes i regional- eller sentralnettet, innrapportert i henhold til nytt kapittel 2A i forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet. Data for ILE innrapportert er pt fordelt på 27 sluttbrukergrupper. Ulike KILE-satser er i dagens ordning fordelt på seks ulike kundegrupper, hvor de 27 sluttbrukergruppene inngår. NVE foreslår at det ved beregning av selskapenes KILE kostnader fortsatt benyttes seks kundegrupper, hva gjelder ulike KILE-satser. De seks kundegruppene er følgende:

⁴ Når det gjelder håndtering av saldo for mer-/mindreinntekt som følge av KILE for inneværende reguleringsperiode henvises det til overgangsbestemmelse i ny § 18-6, se NVE-dokument 9/2005 og 19/2005.

Kundegruppe
1) Industri
2) Handel og tjenester
3) Treforedling og kraftintensiv industri
4) Offentlig virksomhet
5) Jordbruk
6) Husholdninger

Tabell 1. Kundegrupper i KILE-ordningen

2.3.1 Forholdet mellom konsesjonærer

Det kan oppstå situasjoner der det er uenighet om hvem som er ansvarlig konsesjonær for en gitt hendelse, og der dette ikke er avklart innen frist for rapportering av avbrudd innen 1. mars påfølgende år. Berørt konsesjonær er ved uenighet å anse som ansvarlig konsesjonær inntil forholdet er avklart, jf. forskrift om leveringskvalitet § 2A-3. I rapporteringsverktøyet eRapp vil det være mulig å gjøre korreksjoner som følge av senere avklaringer i ansvarsforhold.

Dersom forholdet ikke er avklart før det fattes vedtak om inntektsramme, vil dette bli tatt hensyn til i forbindelse med vedtak om mer- og mindreinntekt.

2.4 KILE-satser

Ved fastsettelse av ny modell for integrering av KILE er det vurdert hva som er optimal sats for avbruddskostnadene til ulike sluttbrukergrupper, se ECON-rapport kapittel 3.3. Det kan vises at dersom selskapene ikke har egne preferanser for kvalitet, dvs. kvalitet ikke tillegges selvstendig betydning, er optimal KILE-sats lik kundens marginale avbruddskostnad. NVE forutsetter videre at marginal avbruddskostnad er lik KILE-sats, slik disse fremkommer gjennom Sintef-notat *Anbefaling til nye KILE-satser*.

Forslaget til modell og KILE-satser forutsetter at selskapene ikke har egne preferanser for kvalitet i seg selv. Det kan argumenteres for at dette ikke er tilfellet, dvs. at selskapene prioriterer høyere kvalitet enn optimalt pga. frykt for negativt omdømme eller av andre årsaker. Dersom det er slik at selskapene har egne preferanser for kvalitet, ville det mest riktige være at KILE-satsene settes lavere enn kundens marginale avbruddskostnad, jf. diskusjon i ECON-rapport 2006-28, kapittel 4.4. Det er derfor liten grunn til å tro at insentivene til leveringskvalitet undervurderes ved NVEs forslag til integrering av KILE i inntektsrammereguleringen.

KILE-satsene er fastsatt på grunnlag av en spørreundersøkelse i 2001/2002. Satsene har ikke vært justert for inflasjon siden innføring av gjeldende satser fra 2003. For å sikre en symmetrisk vurdering av alle kostnadene bør KILE-satsene KPI-justeres.

NVE foreslår at KILE-satsene justeres årlig for KPI på samme måte som øvrige kostnadselementer som inngår i fastsettelsen av inntektsrammen.

Ved beregning av KILE skal det benyttes følgende KILE-satser (2005-verdi) for ulike sluttbrukergrupper:

Kundegruppe	KILE-sats (kr/kWh)	
	Ikke-varslede avbrudd	Varslede avbrudd
Industri	69,4	48,1
Handel og tjenester	103,3	71,5
Treforedling og kraftintensiv industri	13,9	11,1
Offentlig virksomhet	13,4	10,1
Jordbruk	15,5	10,8
Husholdning	8,8	7,7

Tabell 2. KILE-satser (2005-kroner)

På grunn av samfunnets økende avhengighet av elektrisitet, kan det være argumenter for at KILE-satsene bør justeres mer enn hva konsumprisindeksen skulle tilsi. Det er imidlertid vanskelig å tallfeste dette uten en omfattende undersøkelse. NVE tar sikte på at kortvarige avbrudd skal inkluderes i KILE-ordningen fra 2009. I den sammenhengen vil NVE vurdere metode for beregning av avbruddskostnader ved avbrudd, samt hvilke spesifikke avbruddskostnader som bør gjelde i den offentligrettslige reguleringen.

2.5 Individuelle avtaler om direkte utbetaling

NVE foreslo i høringen i juli 2005 at ordningen med individuelle avtaler skulle utgå. Sluttbrukere og flere nettselskap kom i sine høringsuttalelser med synspunkter på at det var uheldig at det ikke lenger skulle være mulig å inngå individuelle avtaler med kundene. Det pekes på at det vil kunne føre til reduserte muligheter til å optimalisere leveringskvaliteten i de ulike områdene.

Formålet med individuelle avtaler ved innføring av KILE-ordningen i 2001 var at det skulle benyttes den enkelte sluttbrukers spesifikke avbruddskostnad i stedet for standardsatser.⁵ Ordningen med individuelle avtaler var spesielt viktig ved innføringen av KILE i 2001, da sluttbrukerne var delt i to kundegrupper (mot dagens seks), næring og husholdning/jordbruk, hva gjelder KILE-satser (spesifikke avbruddskostnader). NVE foreslo i juli 2005 at ordningen skulle opphøre, blant annet med begrunnelse at det i gjeldende KILE-ordning er innført 6 kundegrupper. Etter nærmere vurdering ønsker NVE imidlertid å videreføre ordningen. Ved individuelt avtalte avbruddssatser vil man oppnå riktigere leveringskvalitet. Dette forutsetter at avbruddssatsene gjenspeiler sluttbrukernes faktiske avbruddskostnad. Dersom det avtales en lavere sats enn hva som er samfunnsøkonomisk mest korrekt sats, kan dette føre til en leveringspålitelighet som er lavere enn hva som er samfunnsøkonomisk

⁵ Se NVE-rapport 3/2000 for nærmere beskrivelse.

optimalt. Dersom avbruddssatsen er satt for høyt, kan dette føre til en for høy leveringspålitelighet enn hva som er optimalt. .

NVE foreslår at ordning med mulighet for å tegne individuelle avtaler om direkte utbetaling ved avbrudd videreføres etter 2007, dog med noen justeringer. Individuelt avtalt sats skal beregnes på bakgrunn av informasjon om sluttbrukernes forventede kostnader ved ikke levert energi. Dersom dette ikke er oppfylt kan det gjøres avtale om utbetaling til standardsatsene.

Kostnader ved disse individuelle avtalene skiller seg fra hvordan det er i dagens ordning med individuelle avtaler ved at selskapets utbetalinger ved individuelle avtaler i fremtiden vil inngå i kostnadsgrunnlaget. Kostnader ved individuelle avtaler vil behandles på samme måte som andre KILE-kostnader i fastsettelse av inntektsrammene. Når det gjelder den regnskapsmessige håndteringen vil kostnader i forbindelse med individuelle avtaler være en kostnad i resultatregnskapet, og skiller seg dermed fra andre KILE-kostnader som håndteres som en inntektsreduksjon.

NVE vil vurdere ordningen med individuelle avtaler på nytt i forbindelse med arbeidet med inkludering av kortvarige avbrudd fra 2009. Eventuelle nye metoder for å beregne KILE-kostnader for ulike kundegrupper kan medføre at adgangen til å inngå individuelle avtaler til avvikende KILE-satser blir fjernet.

2.6 Prosedyrer for fastsettelse av inntektsramme

NVE vil følge prosedyre for fastsettelse av inntektsrammen på samme måte som beskrevet i dokument 9/2005. Inntektsrammen fastsettes etter følgende formel, se også kapittel 2.2.:

$$IR_t = 0,4(K_{t-2} + fq_{t-2}) + 0,6K^* + JP$$

Tabell 3 illustrerer tidsløpet for vedtak om inntektsramme og mer-/mindreinntekt for 2007. Samme prosedyre vil gjelde for påfølgende år.

For 2007	Hva	Merknader
1. desember 2006	Varsel om IR	Formel over benyttes, KILE-kostnader er inkludert gjennom $(0,4fq_{2005} + 0,6$ normert KILE)
Jan/feb 2008	Vedtak om IR(t)	Inkluderer $0,4 fq_{2005} + 0,6$ Norm-KILE
Desember 2008	Vedtak om mer-/mindreinntekt	Ved dette vedtaket vil rapportering avsluttes og evt. mer-/mindreinntekt pga. KILE fanges opp her.

Tabell 3. Tidsløp for fastsettelse av inntektsramme og vedtak om mer-/mindreinntekt.

2.7 Tariffering for å ta hensyn til KILE-kostnader

Som følge av forslaget til integrering av KILE i inntektsrammefastsettelsen vil det bli endring i forhold til gjeldende regelverk når det gjelder selskapenes tillatte inntekter. Tillatte inntekter ved salg av netjtjenester vil være summen av årlig inntektsramme for nettvirksomheten og kostnader som kan dekkes inn som et tillegg, fratrukket KILE-beløp. KILE-beløp som omfattes av individuelle avtaler om direkte utbetaling skal ikke trekkes ut i beregning av tillatt inntekt.

For å justere ned inntektsrammen til tillatt inntekt må nettselskapene gjennom fastsettelse av tariffen ta hensyn til hva som er forventet nivå på KILE-kostnadene for kommende år. Dette kan gjøres ved å bruke siste års KILE, eller et gjennomsnitt over flere år eller andre antagelser om nivået. Selskapene rapporterer årets KILE-kostnader gjennom den årlige økonomiske og tekniske rapporteringen til NVE.

Dersom selskapets faktiske KILE avviker fra deres prognose på KILE så fanges dette opp av mer-/mindreinntektsordningen. Jamfør forslag om § 7-5 skal saldo for mer-/mindreinntekt styres mot null over tid. Selskapet skal utarbeide en plan for håndtering av denne saldoen.

2.8 Regnskapsmessig håndtering av KILE

KILE-kostnadene vil fremkomme som en inntektsreduksjon i resultatregnskapet og ikke som en direkte kostnad. Unntaket for dette er individuelle avtaler om utbetaling. Rapporteringsverktøyet eRapp vil bli tilpasset for å ta hensyn til endringer i integrering av KILE i reguleringen.

Det vil bli en forenklet rapportering for selskapene sammenlignet med dagens rapportering. Det må blant annet rapporteres sum KILE på de ulike nettnivå og KILE-kostnader som følge av individuelle avtaler om utbetaling.

KILE-kostnader skal ikke rapporteres som kostnader i selskapets resultatregnskap, men skal rapporteres gjennom note i eRapp. Opplysningene skal være sammenfallende med de data som selskapene årlig rapporterer i henhold til kapittel 2A i forskrift om leveringskvalitet. Ved endringer i ansvarsforhold i perioden mellom rapportering i FASIT 1. mars og eRapp 1. august, vil det være mulighet for korrigeringer i eRapp, se også kapittel 2.3.1. Det er KILE-kostnadene der selskapet er ansvarlig konsesjonær, jf § 2A-3 i forskrift om leveringskvalitet, som skal rapporteres i eRapp.

I tabell 4 nedenfor vises et stilisert eksempel for håndtering av KILE-kostnader, fra NVEs varsel om vedtak om inntektsramme til endelig avslutning av rapportering med vedtak om mer-/mindreinntekt.

A	Inntektsramme	110
B	Kostnader overliggende nett + eiendomsskatt	50
C	Prognose på KILE-kostnader	20
D	Prognose tillatt inntekt (A+B-C)	140
E	Årets KILE-kostnader	10
F	Tillatt inntekt i eget nett (A+B-E)	150
G	Mer- (+)/mindreinntekt (-) pga. KILE (D-F)	-10

Tabell 4. Eksempel på håndtering av KILE.

Tabell 4 viser prognose for tillatt inntekt for selskapet som fastsettes av selskapet selv i forkant av det aktuelle året. Etter avslutning av regnskapsåret vil selskapene rapportere faktiske KILE-kostnader. Disse kostnadene vil sammen med inntektsrammen og kostnader som kan dekkes inn som et tillegg være med i beregning av nettselskapets tillatte inntekt.

Tabell 4 viser videre hvordan avvik mellom prognose på KILE-kostnadene og faktiske KILE-kostnadene resulterer i en mindreinntekt. I dette eksempelet var prognose på KILE-kostnadene høyere enn de faktiske KILE-kostnadene. Den resultatmessige virkning for selskapet om de ”treffer” på prognosen eller ikke vil være den samme, enten gjennom lavere eller høyere tariffinntekt, eller gjennom årets mer-/mindreinntekt.

Avviket mellom faktiske KILE-kostnader og prognoserte kostnader håndteres gjennom selskapets mer-/mindreinntekt og det enkelte selskap må vurdere hvor mye av denne som skal tilbakeføres, alternativt hentes inn fra kundene i det enkelte år.

Når det gjelder utbetalinger som følge av individuelle avtaler skal disse føres som en ordinær kostnad i resultatregnskapet og vil dermed gi en resultatmessig effekt det året hendelsen inntreffer.

2.9 Alternativ modell for integrering av KILE

For enkelte selskap vil modellen som er beskrevet i 2.2. ikke være egnet. Avbruddskostnadene inngår ikke i internasjonale effektivitetsanalyser der Statnett deltar. Det er derfor behov for å benytte en annen modell for Statnett enn hovedmodellen som er skissert over. For enkelte andre selskap kan det også være slik at hovedmodellen ikke er egnet for inntektsrammefastsettelsen. Det kan gjelde selskap hvor årlige effektivitetsanalyser der avbruddskostnader inngår, ikke kan gjennomføres for disse. Dette kan for eksempel gjelde små nettselskap som kun har enkeltkomponenter innen nettvirksomheten. Det kan være behov for at disse håndteres særskilt også i fastsettelse av kostnadsnorm.

NVE foreslår at KILE integreres på en annen måte for Statnett og enkelte andre selskap. NVE foreslår at det foretas en justering av inntektsrammen tilsvarende modell 2 i ECON-rapport 2006-28. Modell 2 kan beskrives som følger:

$$(3) \quad IR_t = 0,4K_{t-2} + 0,6K^* + F(A - fq) + JP$$

Bokstavsymbolene er de samme som beskrevet i kapittel 2.2. Utrykket $F(A - fq)$ er et uttrykk for KILE-rammen, der A er et uttrykk for normverdi for KILE-kostnadene og fq er faktisk observert KILE. For Statnett vil det i beregning av A være mest nærliggende å benytte historiske data som kan omsettes til en normverdi. Et annet alternativ for andre selskap kan være å benytte modell for beregning av ILE, utviklet av ECON høsten 2005.

Hvordan K^* for Statnett skal beregnes vil bli nærmere omtalt i rapport om effektivitetsanalysene som vil bli lagt frem ca. 1.6.2006.

3 Øvrige forslag til endringer i forskrift

Det vises til oppsummering av høringen i 2005 i dokument 19/2005, der flere forslag til bestemmelser ble trukket, og justerte bestemmelser var planlagt å sendes på ny høring våren 2006. I tillegg foreslås det enkelte andre endringer i bestemmelsene.

3.1 Endringer i beregning av kostnadsgrunnlaget

NVE foreslår at kostnadsgrunnlaget for hvert enkelt selskap beregnes på følgende måte:

$$K_t = DV_{t-2} \times \frac{KPI_t}{KPI_{t-2}} + NT_{t-2} \times P_t + AVS_{t-2} + AKG_{t-2} \times r_{NVE}$$

der DV står for drifts- og vedlikeholdskostnader, KPI for konsumprisindeksen, NT for overføringstap, P for referansepris på kraft, AVS for avskrivninger, AKG for avkastningsgrunnlag og r_{NVE} for referanserenten.

Det innebærer at NVE foreslår å fjerne inflasjonsjusteringen av kapitalkostnadene. Kapitalavkastningen vil fremdeles reflektere inflasjonen ved bruk av en nominell referanserente.

Formålet med kapitalkostnadene i inntektsrammen er å bidra til rimelig avkastning ved effektiv drift, utvikling og utnyttelse av nettet samt å bidra til et langsiktig finansielt grunnlag for reinvesteringer. Det vil likevel ikke være slik at enhver reinvestering skal finansieres i forkant.

NVE legger til grunn at effektive investeringer over tid skal oppnå en avkastning omtrent lik NVEs referanserente. Med andre ord skal internrenten for investeringen være omtrent lik NVEs referanserente. Dette gjelder også for effektive reinvesteringer.

I et historisk perspektiv har praksisen for å justere kapitalkostnadene for inflasjon blant annet hatt sitt utspring i lange periodelengder, eksistensen av generelle effektivitetskrav og en justeringsparameter som kun omfattet nyinvesteringer. På grunn av manglende lønnsomhet ved reinvesteringer ble kapitalkostnadene inflasjonsjustert på et sjablonmessig grunnlag.

I den foreslåtte reguleringen vil samspillet mellom avkastningen på kapitalgrunnlaget og utformingen av justeringsparameteren sikre at effektive investeringer oppnår en avkastning på investert kapital omtrent lik referanserenten. Begrunnelsen for å fjerne inflasjonsjusteringen er i hovedsak at overgangen til årlig oppdatering, bortfall av det generelle effektivitetskravet og en justeringsparameter som også omfatter reinvesteringer, gjør den ekstra inflasjonsjusteringen overflødig.

For allerede investert nettkapital vil det fremdeles være slik at selskapene får muligheten til å oppnå rimelig avkastning ved effektiv drift selv om NVE nå legger om praksisen.

Når det gjelder avskrivninger er tanken at summen av avskrivningene og den nominelle risikofrie forrentningen av disse i rimelig grad skal bidra til et finansielt grunnlag for reinvesteringer. Det understrekes her at det skal gis et finansielt grunnlag og ikke automatisk dekning av enhver reinvestering i forkant. Inflasjon i en økonomi gjør normalt at en reinvestering er dyrere i nominelle kroner enn den opprinnelige investeringskostnaden.

Summen av avskrivningene i inntektsrammen vil med årlige oppdateringer være lik den opprinnelige investeringskostnaden. Diskusjonen er da om den nominelle risikofrie forrentningen i rimelig grad kompenserer for endringer i investeringskostnader for nettkomponenter. Under rimelige forutsetninger om langsiktige realrenter og inflasjonsforventinger vil avskrivningene sammen med den nominelle renten på bankinnskudd som hovedregel gi tilstrekkelige midler. Fortsatt inflasjonsjustering av avskrivningene er etter NVEs oppfatning ikke lenger nødvendig.

I praksis vil det være slik at summen noen ganger vil være høyere enn reinvesteringskostnaden, og andre ganger lavere. Det må understrekes at en slik beregning er beheftet med usikkerhet. Den tekniske levetiden til mange nettanlegg hittil har vist seg å være lengre enn den regnskapsmessige levetiden, trekker også i retning av økte tilgjengelige midler til reinvesteringer. Videre er det også sjelden at man reinvesteringer i et 1:1 forhold. Det er naturligvis også usikkerhet knyttet til forventede reinvesteringskostnader da denne ikke nødvendigvis endres i takt med den generelle pris- og kostnadsveksten i Norge.

3.2 Referansrente

3.2.1 Fast eller flytende

For å få mest mulig riktig avkastning på den enkelte investering er NVE av den oppfatning at det prinsipielt mest riktige ville være å følge hver enkelt årgang med investeringer og tilegne en fast rente gjennom levetiden til hver av disse årgangene. Av praktiske grunner er dette lite hensiktsmessig.

NVE foreslo i NVE-dokument 9/2005 en fast referanserente som skal gjelde framover i tid og som kan endres dersom den økonomiske situasjonen i landet tilsier det.

Bakgrunnen for dette valget var at NVE ønsket å finne en stabil fremoverskuende rente og at den dagsaktuelle renten forventingsmessig over tid ville svinge rundt dette nivået.

For å få mest mulig riktig avkastning på den enkelte investering er NVE av den oppfatning at det prinsipielt mest riktige ville være å følge hver enkelt årgang med investeringer og tilegne en fast rente gjennom levetiden til hver av disse årgangene. Av praktiske grunner er dette lite hensiktsmessig.

NVE foreslo i NVE-dokument 9/2005 en fast referanserente som skal gjelde framover i tid og som kan endres dersom den økonomiske situasjonen i landet tilsier det.

Bakgrunnen for dette valget var at NVE ønsket å finne en stabil fremoverskuende rente og at den dagsaktuelle renten forventingsmessig over tid ville svinge rundt dette nivået.

Bruk av en fastrente krever imidlertid at det er rimelig grad av treffsikkerhet og stabilitet omkring de faste elementene. Basert på høringsuttalelsene høsten 2005 er NVE av den oppfatning at det er større usikkerhet knyttet til det langsiktige estimatet på nominell risikofri rente enn det NVE la til grunn. Spesielt gjelder det forventet framtidig nivå på realrenten. Dagens renteobservasjoner er på et historisk lavt nivå og realrenten har vært synkende de siste årene.

En feilaktig satt fastrente kan over tid gi uheldige effekter for investeringer og kundenes total kostnad. Er den feilaktig satt for lavt vil den kunne gi for lite investeringer, og en for høy fastrente kunne gi for mye investeringer. Usikkerhet omkring den faste renten kan videre føre til et unødvendig og utilsiktet press mot den fastsatte renten. Dette gjelder også ved kortsiktige svingninger i økonomien. Er NVEs rente høyere enn den dagsaktuelle renten vil man møte press fra kunder, media og liknende. I de tilfeller renten er lavere, vil den være gjenstand for diskusjon fra de regulerte aktørene. Bruk av en fastrente kan i tillegg by på noen pedagogiske utfordringer overfor kundene.

Bruk av en flytende rente vil imidlertid kunne motvirke de ovennevnte utfordringene med fastrenten. En flytende rente vil enkelt kunne observeres i markedet og reflekterer i større grad den dagsaktuelle situasjonen. På denne bakgrunn, og i samsvar med flere høringsuttalelser, ønsker NVE å legge en flytende rente til grunn ved beregning av referanserenten. Det innebærer at renten vil bli beregnet på nytt hvert år i forbindelse med vedtaket om inntektsramme.

3.2.2 Kort eller lang rente

I høringsdokumentet 9/2005 åpnet NVE opp for innspill knyttet til bruk av en flytende kort rente. NVE mottok få innspill omkring dette. Innspillene var i hovedsak positive til en flytende rente, men de ønsker også en rente som er lenger enn 1 år.

Etter NVEs oppfatning er det flere ting man må vurdere ved valg av rentens løpetid.

- Rentene er normalt stigende med løpetiden
- Korte renter kan være det beste estimatet for fremtidens renter
- Rentevalg må være konsistent med valg av markedspremie
- Korte renter er mer ustabile
- Lengre renter er mer i samsvar med selskapenes finansiering

Til tross for gode prinsipielle egenskaper knyttet til korte renter ønsker NVE likevel å opprettholde prinsippet der man legger en langsiktig fremoverskuende rente til grunn. Bakgrunnen for dette er hovedsakelig at NVE vektlegger hensynet til stabilitet i referanserenten tungt. Det gjelder både med tanke på forutsigbarhet omkring investeringer og hensynet til kundene.

NVE foreslår å legge til grunn en langsiktig statsobligasjon som nominell risikofri rente ved beregningen av referanserenten. Denne renten representeres ved årlig effektiv rente på 5 års statsobligasjon slik den beregnes av Norges Bank.

3.2.3 Anslag på systematisk risiko og markedspremie

Flere selskap påpekte i høringen i 2005 at NVEs anslag på risikopåslag er lavere enn det som foreslås i DLP rapport fra 2004. Delvis skyldes dette oppdaterte anslag på observert markedspremie og delvis et lavere anslag på systematisk risiko.

I DLP (2004) anslås en observert markedspremie på 4,5 %. Denne observasjonen er basert på en oppfatning av markedspremien for både norske investorer og for europeiske investorer. I tillegg er det gjennomført en spørreundersøkelse. I rapporten fremkommer det at for norske investorer kan det være rimelig med 4 % i observert markedspremie. Basert på en undersøkelse av PwC argumenteres det at for europeiske selskaper anvendes en noe høyere markedspremie på 4,5 %.

Finansdepartementet nedjusterer sin markedspremie til 4 % for det norske aksjemarkedet i sin veileder for samfunnsøkonomiske analyser. NVE legger en norsk investor til grunn ved beregning av referanserenten og følger Finansdepartementets anbefaling om en observert markedspremie på 4 %. Basert på DLPs forslag til referanserente innebærer denne endringen isolert sett at risikopremien reduseres til under 3 % og at den totale renten reduseres fra 6,80 % til 6,55 %.

I sin rapport argumenterer DLP for en forretningsbeta på 0,35. De påpeker samtidig at de er av den oppfatning at investorer får god kompensasjon for den risiko som ligger i norsk nettvirksomhet. Dette anslaget er basert på forretningsbeta for europeiske energiselskaper, spørreundersøkelser betaer anvendt i andre lands nettrekninger. Deres anbefalinger har så langt som mulig tatt utgangspunkt i en norsk investors ståsted. På bakgrunn av dette indikeres en forretningsbeta i intervallet 0,25-0,45 med 0,35 som et midtpunkt. Det analysen imidlertid ikke tar hensyn til er særegenhetene ved det norsk reguleringsystemet.

Når det gjelder anslaget på systematiske risiko anførte EBL at en overgang til årlig oppdatering, der en vektlegger effektivitetsanalysene mye, medfører økt risiko for selskapene. EBL begrunner ikke denne påstanden nærmere, og NVE har vanskelig for å se hvordan dette kan være tilfelle. NVE påpeker at overgangen til årlig oppdatering isolert sett bidrar til å redusere den systematiske risikoen. Det er grunn til å tro at den systematiske risikoen er økende med reguleringsperiodens lengde. Det forklares ved at økt periodelengde utsetter selskapene for større eksponering for generelle økonomiske og politiske bevegelser som igjen kan lede til høyere forventet kapitalkostnad.

Økt vektlegging av resultatene fra effektivitetsanalysene vil imidlertid kunne gi mer variasjon i selskapenes avkastning dersom kostnadene til referanseverkenes er volatile. NVE kan imidlertid ikke se at denne variasjonen er korrelert med avkastningen til referanseporteføljen og at dette dermed skal tas hensyn til gjennom risikopåslaget. Jamfør kapitalverdimodellen vil investorer kun kreve økt kompensasjon dersom risikoen ikke kan diversifiseres bort. I NVEs forslag til reguleringsmodell vil en investor kunne diversifisere bort effektene av den økte vektleggingen av effektivitetsanalysene. Dette følger blant annet av at NVE har etablert prinsippet om at bransjen som helhet over tid vil oppnå en avkastning omtrent lik referanserenten.

NVE er av den oppfatning at endringene i den foreslåtte reguleringen samlet sett reduserer anslaget som fremkommer i rapporten til DLP og et rimelig nivå på forretningsbetaen er 0,3.

3.2.4 Konklusjon

NVE foreslår at det i beregning av referanserente skal benyttes en flytende rente. NVE vil foreslå å opprettholde sine estimater på de andre parametrene som inngår i beregningen av referanserenten. I tabell 5 under er de ulike parametrene gjengitt.

Risikofri nominell rente	Årsgjennomsnittet av effektiv rente for 5 års statsobligasjon for det året inntektsrammen gjelder for
Skattesats	28 %
Markedspremie – observert	4 %. Denne korrigeres for ”norsk investorskatt”, jf Finansdepartementets veileder
Forretningsbeta	0,3
Gjeldsgrad	60 %
Tapspremie	0,75 %

Tabell 5. Estimat på parametere i beregning av referanserenten

Det betyr at den eneste parameteren som fastsettes årlig er den nominelle risikofrie renten. Av hensyn til selve forskriftsteksten foreslår NVE å forenkle formelen, men siden risikopåslaget er økende med nivået på den nominelle risikofrie renten er det ikke hensiktsmessig å ha et fast risikopåslag. Ved å skrive om formelen for beregningen av den vektete kapitalkostnaden, kan den fremstilles slik:

$$r_{NVE} = 1,12r + 2,12\%$$

3.3 Justering for investeringer

Utformingen av justeringsparameteren er avhengig av hvordan kapitalkostnadene over tid gir seg utslag i økte inntekter. Ved fravær av inflasjonsjustering av kapitalkostnadene vil nåverditapet i hovedsak være en funksjon av referanserenten. I tillegg vil nåverditapet påvirkes av investeringens regnskapsmessige levetid og når i året investeringen idriftsettes.

Formålet med justeringsparameteren er å utligne differansen mellom investeringskostnaden og nåverdien av fremtidige inntekter ved effektiv drift, utvikling og utnyttelse av nettet. Dersom investeringen har en avskrivningstid på ett år vil nåverdien av fremtidige inntekter (i prosent) være gitt ved:

$$\text{Nåverdi}_{IR} = \frac{1}{(1 + r_{NVE})^2}$$

Der r_{NVE} er referanserenten. Størrelsen på den nødvendige justeringen kan da noe forenklet skrives om til to ganger referanserenten. Ved økende regnskapsmessig levetid på investeringen vil nåverdien av fremtidige inntekter imidlertid underestimeres ved denne metodikken og justeringsparameteren ville blitt for høy. En enkel og treffsikker løsning for beregning av justeringsparameteren er:

$$JI_t = 1,6 \times r_{NVE} \times \text{årets tilgang}_{t-2}$$

Tilnærmingen er basert på en gjennomsnittlig avskrivningstid på 30 år. For investeringer med lengre avskrivningstider vil denne løsningen gi en marginal overkompensasjon. En viss overkompensasjon er også tilfelle når referanserenten er høyere enn 5 %. Samlet sett er det NVEs oppfatning at justeringsparameteren snarere er for høy enn for lav.

3.4 Referansepris på kraft

På bakgrunn av høringsuttalelsene ved forrige revisjon har det på oppdrag fra NVE blitt gjort en utredning for å vurdere nærmere størrelsen på påslaget til referansepris på kraft. Utredningen ble gjennomført av Skandinavisk Kraftmægling Energy Consulting AS (SKM).⁶ Rapporten kan lastes ned fra NVEs nettsider, www.nve.no.

SKMs konklusjoner er at 11-13,5 kr/MWh vil være et påslag som er i tråd med det eksisterende påslaget på 20 kr/MWh, ettersom det i NVEs nye forslag beregnes en generell forbruksprofil for å verdsette nettapet. Denne fremkommer som volumveid referansepris på kraft (månedlig systempris vektet med månedlig bruttoforbruk i alminnelig forsyning).

Samlet påslag vil etter SKMs vurdering bestå av følgende elementer og verdier:

Kategori	Forslag til påslag
Prisområdekostnad	2 kr/MWh
Regulerkraftkostnad	2-2,5 kr/MWh
Profilkostnad	6-8 kr/MWh
Handelskostnader	1 kr/MWh
Totalt	11-13,5 kr/MWh

Tabell 6. Elementer og verdi for påslag til referansepris på kraft.

Målet for påslaget er at nettselskapene over tid og i rimelig grad skal kompenseres for sine samlede kostnader knyttet til kjøp av nettap. For enkelte aktører kan derfor påslaget i perioder ikke dekke de reelle kostnadene. Tiltak eller justeringer av påslaget bør imidlertid først skje hvis denne skjevheten vedvarer over en lengre periode.

⁶ Beregning av referansepris og tapskostnader på kraft, SKM Energy Consulting AS 2005.

NVE mener det er rimelig at påslaget i referanseprisen for kraft reduseres når det beregnes en veid referansepris. Deler av nettselskapenes volumrisiko blir da redusert.

Elementene i overslaget til SKM synes etter NVEs oppfatning i det alt vesentligste realistiske. Det er viktig å understreke at dette er estimater som ikke nødvendigvis vil stemme overens med de faktiske kostnader til et bestemt nettselskap for et gitt år.

Det viktigste elementet i det foreslåtte påslaget er påslag for profilkostnad. Det er i fremtiden mer sannsynlig med større prisforskjeller over døgnet ettersom kraftprisene på kontinentet får mer innflytelse.

Når det gjelder prisområdekostnader er det en mulighet å benytte "Systempris Norge" i stedet for den ordinære systemprisen. På denne måten vil prisområdekostnaden så godt som forsvinne samlet sett for Norge. NVE har imidlertid kommet til at en fortsatt bør benytte vanlig systempris, ettersom "Systempris Norge" ikke er en offisiell pris per i dag.

NVE vil på bakgrunn av disse vurderingene foreslå at påslaget på den årlige referanseprisen settes til 13 kr/MWh.

3.5 Andre forhold

3.5.1 Kalibrering av avkastning

Det vises til NVE-dokument 19/2005 der NVE vurderer kalibrering av avkastning for å sørge for at bransjens avkastning blir tilnærmet lik referanserenten. NVE vil gjennom fastsettelse av kostnadsnormen ta hensyn til dette forholdet. Dette vil bli nærmere beskrevet i rapporten som omhandler effektivitetsanalysene som vil bli lagt frem i juni 2006.

3.5.2 Presisering av nettvirksomhet

I NVE-dokument 19/2005 sier NVE at det kan komme endringer i forslag til ny § 1-4 som følge av pågående utredningsarbeid. Dette utredningsarbeidet er ikke endelig avsluttet, men konklusjonen av arbeidet så langt vurderes ikke til å medføre behov for endringer av forslag til ny § 1-4. Forslaget sendes derfor ikke på ny høring.

3.5.3 Endringer for selskap som modellen ikke passer for.

For enkelte selskap kan det være at hovedmodell for beregning av kostnadsnorm ikke er egnet. Dette kan gjelde svært små selskap som kun har enkeltkomponenter i nettvirksomheten og som derfor ikke er sammenlignbare med noen andre nettselskaper. På bakgrunn av at det for disse selskapene kan være behov for å benytte andre vurderinger enn hovedmodell foreslår NVE en presisering i § 8-2 som reflekterer dette.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

4.1 Insentivvirkninger av forslag til KILE

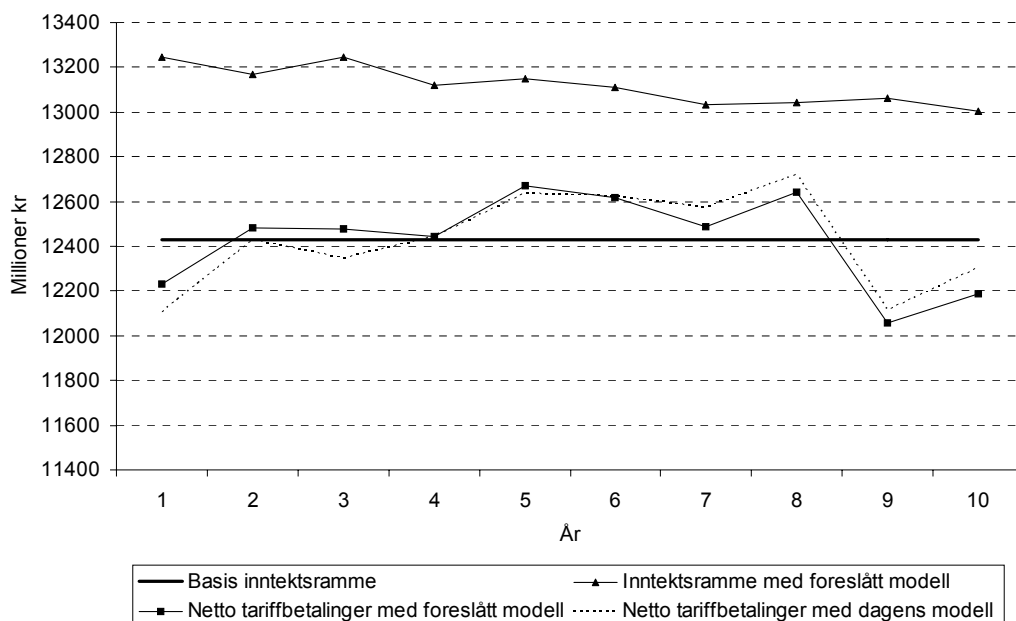
Forslag til integrering av KILE i inntektsrammefastsettelsen innebærer først og fremst at avbruddskostnader behandles symmetrisk med nettvirksomhetens øvrige kostnader. NVE mener at dette vil medføre en mer samfunnsøkonomisk optimal leveringspålitelighet enn hva som gjelder ved dagens ordning. Modellen som foreslås er også mer transparent, ved at alle kostnadene vurderes i en modell, og ikke i to som i dag. En symmetrisk totalvurdering av alle kostnadene i nettselskapenes investerings- og driftsbeslutninger vil bidra til at kraft overføres til riktig leveringskvalitet og pris.

4.2 Økonomiske konsekvenser av forslag til KILE

Forslag til reguleringsmodell der avbruddskostnadene inngår i beregning av kostnadsgrunnlag og som innsatsfaktor i effektivitetsanalysene innebærer at det vil være resultatmessige svingninger som følge av svingninger i faktisk KILE. Det kan også føre til mer tariffmessige svingninger enn i gjeldende regulering, noe som illustreres nedenfor. Tariffmessige svingninger kan imidlertid dempes gjennom mer-/mindreinntektsordningen.

I ECON-rapport 2006-28, kapittel 4.2.4 er det gjort analyser av økonomiske konsekvenser ved forslag til modell som NVE legger frem. Under gitte forutsetninger sammenlignes tariffbetalinger (tillatt inntekt) etter fradrag for faktisk KILE i foreslått modell og avviket mellom forventet KILE og faktisk KILE i dagens modell.⁷ Beregningene forutsetter at årlige variasjoner i KILE får umiddelbare konsekvenser for tillatt inntekt.

⁷ Tall for Statnett inngår ikke i beregningene.

Figur 1. Estimert på inntektsramme og tariffbetalinger med foreslått modell kontra dagens modell – nasjonalt nivå. (Kilde: ECON-rapport 2006-28)

Beregningene viser at forslag til modell i liten grad vil skille seg fra modellen i gjeldende regulering. Den viktigste endringen vil være at KILE-kostnadene vil få en direkte resultatmessig virkning i forslag til modell. I gjeldende regulering velger selskapene selv når KILE-saldo (differanse mellom forventet KILE og faktisk KILE) skal gi resultatmessig virkning.

Figuren viser også at forslaget kan gi tariffmessige svingninger. Selskapene skal gjennom håndteringen av mer-/mindreinntekt forsøke å minimere svingninger i tariffene som følge av volatile avbruddskostnader.

4.3 Økonomiske konsekvenser av forslag til øvrige endringer

Forslaget til en referanserente innebærer en langsiktig fremoverskuende rente, der risikopåslaget er økt sammenlignet med gjeldende regulering. Basert på størrelsene i forslaget presentert i kapittel 3.2. er det beregnet en referanserente slik den ville blitt i årene 2000 til 2005. Nivået på referanserenten for disse årene er presentert i tabellen under. Differansen mellom referanserenten og den risikofrie renten er risikopåslaget.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Risikofri rente	6,38 %	6,31 %	6,36 %	4,58 %	3,61 %	3,27 %
Referanserente	9,27 %	9,19 %	9,24 %	7,25 %	6,16 %	5,78 %

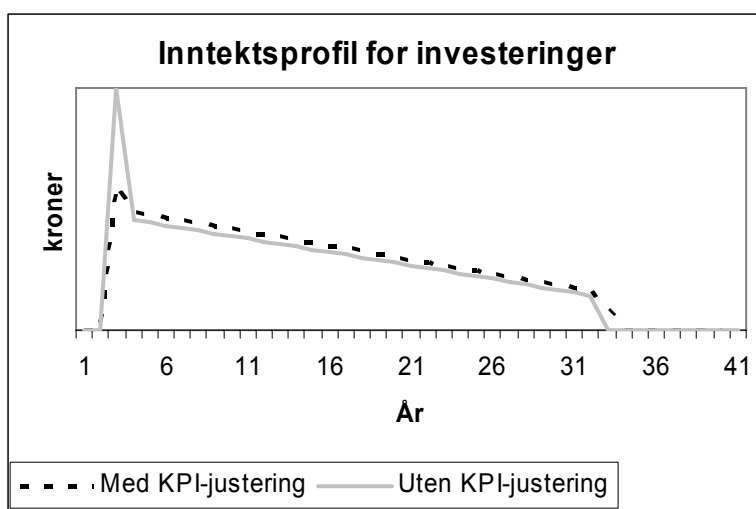
Tabell 7. Beregnet nivå på referanserenten for årene 2000-2005.

NVEs prinsipp om kalibrering av avkastning, jf. NVE-dokument 19/2005 innebærer at bransjens avkastning skal være omtrent lik referanserenten, eksemplifisert i tabellen

ovenfor. Bransjens vektete avkastning vil være uavhengig av resultatene i effektivitetsanalysene.

Forslag om at fjerning av inflasjonsjustering av kapitalkostnadene vil føre til en lavere inntektsramme for de investeringene som er gjennomført før 2005 enn dersom justeringen opprettholdes. Begrunnelsen for å fjerne justeringen er gitt i kapittel 3.1.

Med NVEs forslag til justering for investeringer vil justeringen være en funksjon av referanserenten. Forslaget forenkler justeringsparameteren. Dersom referanserenten er høyere enn 5 % innebærer forslaget en viss overkompensasjon. Figuren nedenfor viser inntektsprofil for investeringer med og uten KPI-justering. Fraværet av inflasjonsjustering innebærer at engangsjusteringen blir høyere enn med inflasjonsjustering av kapitalkostnadene. Nåverdien av de to inntektsprofilene er identiske og lik investeringskostnaden.

Figur 2. Konsekvenser for inntektsstrømmen for en investering

4.4 Administrative konsekvenser

Forslag til endring i integrering av KILE vil ikke medføre store administrative konsekvenser. NVE vil foreta endringer i rapporteringsverktøyet slik at rapportering av KILE vil bli noe forenklet sammenlignet med gjeldene rapportering.

Som følge av at KILE vil gi direkte resultatmessig virkning må selskapene gjennom sin fastsettelse av tariffene ta hensyn til KILE-kostnadene.

NVE kan for øvrig ikke se at forslaget vil medføre vesentlige konsekvenser av økonomisk eller administrativ art, dog noe redusert uttelling ved reduksjon av KILE kostnader i fremtiden. Samfunnsøkonomisk er imidlertid dette i riktig retning, da dagens ordning gir for sterke signaler til reduksjon i KILE-kostnader..

5 Kommentarer til de enkelte bestemmelsene

I dette kapitlet redegjøres det for forslag til endringer i kapitlene 7 – 9 i forskrift 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsrammer for nettvirksomheten og tariffier.

Det er kun de forslag til endringer som er på høring i 2006 som det gjøres rede for nedenfor. Det vises til NVE-dokument 9/2005 og 19/2005 for de øvrige bestemmelsene i forskriften som gjelder den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten.

Det gis kommentarer under forslaget til nye eller endrede bestemmelser.

5.1 Forslag til § 7-1

§ 7-1. Inntekter ved salg av nettjenester

Nettvirksomhetens tillatte inntekter ved salg av nettjenester er summen av årlig inntektsramme for nettvirksomheten jf. § 7-2, og kostnader som kan dekkes inn som et tillegg jf § 7-3, fratrukket avbruddskostnader, jf. § 9-1. I KILE-beløpet skal det trekkes fra beløp som omfattes av individuelle avtaler, § 9-3.

Kostnader som er pådratt som følge av overtredelse av lov eller pålegg gitt i medhold av lov skal ikke med i beregningsgrunnlaget for selskapets tillatte inntekter.

Forslaget til ny § 7-1 er en presisering av energilovforskriften § 4-4 bokstav b inntekter ved salg av nettjenester. NVE ønsker å tydeliggjøre at årlige tillatte inntekter ved salg av nettjenester også inkluderer de kostnader som kan dekkes inn som et tillegg, jf. § 7-3. Videre må det foretas en justering av inntekt som følge av at inntektsrammen inkluderer KILE-kostnader som ikke skal inngå i tariffiering til sluttbrukerne. Utbetalinger som følge av individuelle avtaler behandles som ordinære kostnader og skal ikke trekkes fra i beregning av tillatt inntekt.

5.2 Forslag til § 7-5

§ 7-5. Tariffiering og håndtering av mer- eller mindreinntekt

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter ved enkeltvedtak årlig mer- eller mindreinntekt for nettvirksomheten.

Merinntekt er en positiv differanse mellom faktiske inntekter fratrukket tillatte inntekter. Mindreinntekt er en negativ differanse mellom faktiske inntekter fratrukket tillatte inntekter.

Nettvirksomheten skal håndtere merinntekt og mindreinntekt slik at saldo over tid går mot null. Merinntekt skal tilbakeføres kundene og mindreinntekt kan hentes inn fra kundene ved beregning av tariffier.

Ved beregning av tariffier skal det tas hensyn til den antatte saldo for mer- eller mindreinntekt med sikte på å styre denne saldoen mot null over tid. Ved beregning av tariffier skal det tas hensyn til antatte avbruddskostnader. Nettvirksomheten skal utarbeide en begrunnet og dokumenterbar plan for dette.

Mindreinntekt som nettselskapet ikke har til hensikt å innhente skal avskrives i rapporteringen til Norges vassdrags- og energidirektorat. Norges vassdrags- og energidirektorat kan ved enkeltvedtak i særlige tilfeller redusere akkumulert mindreinntekt.

Mer- eller mindreinntekt skal beregnes for sentral-, regional- og distribusjonsnett.

Forslaget til § 7-5 tilsvarer gjeldende § 8-6.

Jamfør forslaget av 1.7.2005 pålegges selskapene pålegges å utarbeide en plan for styring av saldo for mer-/mindreinntekt mot null. Planen skal ikke rapporteres til NVE, men skal kunne dokumenteres på forespørsel. Planen vil også kunne fungere som underlagsmaterieil til NVE i forbindelse med saksbehandling.

NVE endrer også bestemmelsen i gjeldende § 8-6 tredje ledd annet punktum, om at det ved neste års beregning av ordinære tariffier skal tas hensyn til den antatte saldo for mer-/mindreinntekt med sikte på å redusere denne saldoen. I forhold til forslaget av 1.7.2005 foreslås det nå at det ved beregning av neste års tariffier også skal tas hensyn til antatte avbruddskostnader.

Det presiseres i forslaget til ny § 7-5 femte ledd at nettselskapet skal avskrive mindreinntekt som det ikke har til hensikt å hente inn. NVE vil også nå ha muligheten til å justere bort akkumulert mindreinntekt dersom selskapene verken henter det inn fra kundene eller selv avskriver den. Dette vil skje ved enkeltvedtak etter forhåndsvarsel til selskapene. Den planen som selskapet er pliktig til å utarbeide etter fjerde ledd vil blant annet danne grunnlag for NVEs vurderinger.

Det understrekes at mer-/mindreinnteksordningen ikke skal benyttes til strategiske formål. Formålet med ordningen er å redusere selskapenes risiko og å hindre unødvendige svingninger i overføringstariffene.

5.3 Forslag til § 8-1

§ 8-1. Kostnadsgrunnlag

Kostnadsgrunnlaget for det aktuelle år fastsettes med utgangspunkt i følgende innrapporterte verdier for regnskapsåret to år tilbake i tid:

- a) inflasjonsjusterte drifts- og vedlikeholdskostnader
- b) avskrivninger på investert nettkapital
- c) bokført verdi på nettkapital per 31. desember, tillagt 1 prosent for netto arbeidskapital
- d) nettap i MWh

- e) utbetaling ved svært langvarige avbrudd, jf. § 9A-2
- f) KILE-beløp, jf. § 9-1.

Kostnader som er pådratt som følge av overtredelse av lov eller pålegg gitt i medhold av lov skal ikke inngå i kostnadsgrunnlaget.

Forslaget til ny § 8-1 reflekterer at NVE ikke kommer til å fastsette inngangsverdier som ligger fast i 5 år. Grunnlaget for tapskostnader og drifts- og vedlikeholdskostnader skal heller ikke fastsettes på grunnlag av et gjennomsnitt. Forslaget reflekterer også at NVE foreslår å fjerne inflasjonsjusteringen av kapitalkostnadene og at utbetalinger ved svært langvarige avbrudd og KILE-kostnader skal inngå i beregning av kostnadsgrunnlaget.

Videre presiseres det i annet ledd at kostnader pådratt som følge av overtredelse av lov eller pålegg gitt i medhold av lov ikke skal inngå i beregningsgrunnlaget for tillatt inntekt. Det som det først og fremst siktes til her er bøter, tvangsmulkt o.l. ilagt i forbindelse med utførte oppgaver eller tjenester.

5.4 Forslag til § 8-2

§ 8-2. *Kostnadsnorm*

Norges vassdrags- og energidirektorat skal årlig fastsette en norm for det enkelte selskap sine kostnader. Kostnadsnormen fastsettes på bakgrunn av sammenlignende effektivitetsanalyser som skal ta hensyn til relevante forskjeller i selskapenes rammebetingelser. I særlige tilfeller kan kostnadsnormen fastsettes etter individuelle vurderinger.

Ved fastsettelse av kostnadsnormen skal det i størst mulig utstrekning tas hensyn til relevante samfunnsøkonomiske kostnader i tillegg til selskapets egne kostnader.

Forslaget til § 8-2 første ledd, tredje punktum, presiserer at det i særlige tilfeller kan benyttes individuelle vurderinger. Dette kan gjelde for selskap der hovedmodellen ikke er egnet for fastsettelse av kostnadsnorm.

5.5 Forslag til § 8-3

§ 8-3. *Referanserente*

Norges vassdrags- og energidirektorat skal ved fastsettelsen av årlig inntektsramme benytte en referanserente som fremkommer ved:

$$r_{NVE} = 1,12r + 2,12\%$$

der r er årsgjennomsnittet av effektiv rente for 5 års statsobligasjon slik denne beregnes av Norges Bank.

Referanserenten er beregnet med utgangspunkt i et anslag på vektet forventet kapitalkostnad i norsk nettvirksomhet. NVE foreslår å benytte en flytende referanserente som fremkommer som 1,12 multiplisert med den risikofrie renten tillagt 2,12 prosentpoeng. Den flytende referanserenten reflekterer at risikopåslaget

påvirkes av nivået på den risikofrie renten. For en nærmere beskrivelse vises det til kapittel 3.

5.6 Forslag til § 8-4

§ 8-4. Referansepris på kraft

Norges vassdrags- og energidirektorat skal ved fastsettelsen av årlig inntektsramme benytte en årlig referansepris på kraft.

Den årlige referanseprisen er en volumveid månedspris tillagt et påslag på 13 NOK/MWh. Månedspris er gjennomsnittlig systempris fra Nord Pool Spot AS.

Som grunnlag for vekt benyttes månedlig brutto forbruk slik den fremkommer i Norges vassdrags- og energidirektorat sin korttidsstatistikk for alminnelig forsyning.

NVE foreslår å endre det årlige påslaget ved beregning av referansepris på kraft. Referanseprisen på kraft fremkommer som summen av en volumveid månedspris tillagt et årlig påslag. Den foreslåtte endringen i påslaget fra 20 kr/MWh til 13 kr/MWh reflekterer den endrede beregningsmetodikken for den volumveide månedsprisen som ble skissert i NVE-dokument 9 2005. Se kapittel 3 for en nærmere begrunnelse.

5.7 Forslag til § 8-5

§ 8-5. Tillegg for investeringer

I årlig inntektsramme skal det inngå et tillegg for investeringer. Tillegget fremkommer som det aktuelle års tilgang av varige driftsmidler i nettvirksomheten, inklusive felles fordelte varige driftsmidler, multiplisert med en faktor bestående av 1,6 ganger referanserenten.

Det gis ikke tillegg etter denne bestemmelsen for anlegg finansiert ved anleggsbidrag.

Forslaget til ny § 8-5 tar hensyn til at det vil være et nåverditap knyttet til inntektsstrømmen og kostnadsstrømmen for investeringer. For at en effektiv investering forventningsvis skal kunne oppnå en internrente på om lag referanserenten, foreslås det å gi en engangsøkning i inntektsrammen det året investeringen reflekteres i beregningsgrunnlaget.

Den sjablonmessige justeringen tar utgangspunkt i en gjennomsnittlig regnskapsmessig levetid på 30 år. Justeringsfaktoren er 1,6 ganger referanserenten og dette vil normalt kunne være en marginal overkompensasjon for effektive investeringer.

5.8 Forslag til § 9-1

§ 9-1. Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi (KILE)

Årlig inntektsramme kvalitetsjusteres for avbruddskostnader som følge av ikke levert energi. Ikke levert energi som benyttes i annet ledd er

den mengde ikke levert energi som innrapporteres til Norges vassdrags- og energidirektorat som følge av langvarige avbrudd, jf forskrift 30. november 2004 nr 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet.

Avbruddskostnaden fremkommer ved å multiplisere rapportert ikke levert energi med gjeldende avbruddssatser.

Ikke levert energi som følge av belastningsfrakobling som kompenseres økonomisk ved kommersielle avtaler inngår ikke i KILE-ordningen.

Forslaget til ny § 9-1 reflekterer at samfunnsøkonomiske kostnader (sluttbrukernes kostnader) ved avbrudd foreslås inkludert i kostnadsgrunnlag og fastsettelse av kostnadsnorm. Redusert leveringskapasitet med varighet lengre enn tre minutter til sluttbrukere som tariffes i regional- eller sentralnettet rapporteres til NVE som langvarige avbrudd, jf § 2A-1 første ledd siste punktum i forskrift om leveringskvalitet. ILE som følge av denne type hendelser inngår dermed fortsatt i KILE-ordningen.

5.9 Forslag til § 9-2

§ 9-2. Avbruddssatser

Avbruddssatsene er fastsatt for ulike kundegrupper og avspeiler sluttbrukernes gjennomsnittlige kostnader som følge av ikke levert energi.

Avbruddssatsene pr. kWh i 2005-kroner for ikke varslet/varslet avbrudd for de ulike kundegruppene er:

a) Industri:	kr 69,4/48,1
b) Handel og tjenester:	kr 103,3/71,5
c) Treforedling og kraftintensiv industri	kr 13,9/11,1
d) Offentlig virksomhet	kr 13,4/10,1
e) Jordbruk	kr 15,5/10,8
f) Husholdning	kr 8,8/7,7

Norges vassdrags- og energidirektorat justerer årlig avbruddssatsene for den generelle pris- og kostnadsutviklingen i samfunnet ved bruk av Statistisk sentralbyrå sin konsumprisindeks (KPI).

Dersom nettselskap har inngått avtale om individuell sats for utbetaling med sluttbruker i henhold til § 9-3, skal avbruddssats settes lik avtalt sats for ikke levert energi som berører denne sluttbrukeren.

Forslaget til ny § 9-2 tilsvarer gjeldende § 9-4. Det presiseres at KILE-satser gjelder de avbrudd som er omfattet av KILE-ordningen gitt i § 9-1. Bestemmelsens tredje ledd reflekterer forslag til ny § 9-3 om muligheten for å tegne individuelle avtaler om direkte utbetalinger.

5.10 Forslag til § 9-3

§ 9-3. *Individuelle avtaler om direkte utbetaling*

Konsesjonær kan inngå avtale med sluttbruker om utbetaling for ikke levert energi som omfattes av § 9-1. For at en slik avtale skal være gyldig må følgende vilkår være oppfylt:

- a) Avtalen skal være inngått skriftlig før svikt i leveringen finner sted.
- b) Avtalen skal fastsette en sats i kroner per kWh ikke levert energi for henholdsvis varslet og ikke varslet svikt i leveringen. Satsen skal være avtalt individuelt mellom nettselskap og sluttbruker, og skal beregnes på bakgrunn av informasjon om sluttbrukerens forventede kostnader ved ikke levert energi. Det skal fremgå hvilke forutsetninger beregningen av satsene bygger på.
- c) Sluttbruker må ha et forventet årlig energiuttak større enn 400 000 kWh.

Ved svikt i leveringen skal konsesjonæren betale sluttbrukeren et beløp som tilsvarer den avtalte sats multiplisert med beregnet mengde ikke levert energi.

Om vilkårene i første ledd ikke er oppfylt vil §§ 9-1 og 9-2 komme til anvendelse.

Forslag til ny § 9-3 gir fortsatt mulighet for å inngå avtaler med sluttbruker om utbetaling ved avbrudd. Forslaget stiller krav om vilkår som må være oppfylt og at §§ 9-1 og 9-2 vil komme til anvendelse dersom disse ikke er oppfylt.

6 Forslag til forskriftstekst

Kapittel 7 Generelt om inntekter for nettvirksomheten

§ 7-1. *Inntekter ved salg av netjtjenester*

Nettvirksomhetens tillatte inntekter ved salg av netjtjenester er summen av årlig inntektsramme for nettvirksomheten jf. § 7-2, og kostnader som kan dekkes inn som et tillegg jf § 7-3, fratrukket avbruddskostnader, jf. § 9-1. Fra avbruddskostnadene skal det trekkes fra beløp som omfattes av individuelle avtaler, § 9-3.

Kostnader som er pådratt som følge av overtredelse av lov eller pålegg gitt i medhold av lov skal ikke med i beregningsgrunnlaget for selskapets tillatte inntekter.

§ 7-5. *Tariffering og håndtering av mer- eller mindreinntekt*

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter ved enkeltvedtak årlig mer- eller mindreinntekt for nettvirksomheten.

Merinntekt er en positiv differanse mellom faktiske inntekter fratrukket tillatte inntekter. Mindreinntekt er en negativ differanse mellom faktiske inntekter fratrukket tillatte inntekter.

Nettvirksomheten skal håndtere merinntekt og mindreinntekt slik at saldo over tid går mot null. Merinntekt skal tilbakeføres kundene og mindreinntekt kan hentes inn fra kundene ved beregning av tariffer.

Ved beregning av tariffer skal det tas hensyn til den antatte saldo for mer- eller mindreinntekt med sikte på å styre denne saldoen mot null over tid. Ved beregning av tariffer skal det tas hensyn til antatte avbruddskostnader. Nettvirksomheten skal utarbeide en begrunnet og dokumenterbar plan for dette.

Mindreinntekt som nettselskapet ikke har til hensikt å innhente skal avskrives i rapporteringen til Norges vassdrags- og energidirektorat. Norges vassdrags- og energidirektorat kan ved enkeltvedtak i særlige tilfeller redusere akkumulert mindreinntekt.

Mer- eller mindreinntekt skal beregnes for sentral-, regional- og distribusjonsnett.

Kapittel 8 Fastsettelse av inntektsrammer

§ 8-1. *Kostnadsgrunnlag*

Kostnadsgrunnlaget for det aktuelle år fastsettes med utgangspunkt i følgende innrapporterte verdier for regnskapsåret to år tilbake i tid:

- a) inflasjonsjusterte drifts- og vedlikeholdskostnader
- b) avskrivninger på investert nettkapital
- c) bokført verdi på nettkapital per 31. desember, tillagt 1 prosent for netto arbeidskapital

- d) nettap i MWh
- e) utbetaling ved svært langvarige avbrudd, jf. § 9A-2
- f) KILE-beløp, jf. § 9-1.

Kostnader som er pådratt som følge av overtredelse av lov eller pålegg gitt i medhold av lov skal ikke inngå i kostnadsgrunnlaget.

§ 8-2. *Kostnadsnorm*

Norges vassdrags- og energidirektorat skal årlig fastsette en norm for det enkelte selskap sine kostnader. Kostnadsnormen fastsettes på bakgrunn av sammenlignende effektivitetsanalyser som skal ta hensyn til relevante forskjeller i selskapenes rammebetingelser. I særlige tilfeller kan kostnadsnormen fastsettes etter individuelle vurderinger.

Ved fastsettelse av kostnadsnormen skal det i størst mulig utstrekning tas hensyn til relevante samfunnsøkonomiske kostnader i tillegg til selskapets egne kostnader.

§ 8-3. *Referanserente*

Norges vassdrags- og energidirektorat skal ved fastsettelsen av årlig inntektsramme benytte en referanserente som fremkommer ved:

$$r_{NVE} = 1,12r + 2,12\%$$

der r er årsgjennomsnittet av effektiv rente for 5 års statsobligasjon slik denne beregnes av Norges Bank.

§ 8-4. *Referansepris på kraft*

Norges vassdrags- og energidirektorat skal ved fastsettelsen av årlig inntektsramme benytte en årlig referansepris på kraft.

Den årlige referanseprisen er en volumveid månedspris tillagt et påslag på 13 NOK/MWh. Månedspris er gjennomsnittlig systempris fra Nord Pool Spot AS.

Som grunnlag for vekt benyttes månedlig brutto forbruk slik den fremkommer i Norges vassdrags- og energidirektorat sin korttidsstatistikk for alminnelig forsyning.

§ 8-5. *Tillegg for investeringer*

I årlig inntektsramme skal det inngå et tillegg for investeringer. Tillegget fremkommer som det aktuelle års tilgang av varige driftsmidler i nettvirksomheten, inklusive felles fordelte varige driftsmidler, multiplisert med en faktor bestående av 1,6 ganger med referanserenten.

Det gis ikke tillegg etter denne bestemmelsen for anlegg finansiert ved anleggsbidrag.

Kapittel 9 Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi (KILE)

§ 9-1. *Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi (KILE)*

Årlig inntektsramme kvalitetsjusteres for avbruddskostnader som følge av ikke levert energi. Ikke levert energi som benyttes i annet ledd er den mengde ikke levert

energi som innrapporteres til Norges vassdrags- og energidirektorat som følge av langvarige avbrudd, jf forskrift 30. november 2004 nr 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet.

Avbruddskostnaden fremkommer ved å multiplisere rapportert ikke levert energi med gjeldende avbruddssatser.

Ikke levert energi som følge av belastningsfrakobling som kompenseres økonomisk ved kommersielle avtaler inngår ikke i KILE-ordningen.

§ 9-2. Avbruddssatser

Avbruddssatsene er fastsatt for ulike kundegrupper og avspeiler sluttbrukernes gjennomsnittlige kostnader som følge av ikke levert energi.

Avbruddssatsene pr. kWh i 2005-kroner for ikke varslet/varslet avbrudd for de ulike kundegruppene er:

g) Industri:	kr 69,4/48,1
h) Handel og tjenester:	kr 103,3/71,5
i) Treforedling og kraftintensiv industri	kr 13,9/11,1
j) Offentlig virksomhet	kr 13,4/10,1
k) Jordbruk	kr 15,5/10,8
l) Husholdning	kr 8,8/7,7

Norges vassdrags- og energidirektorat justerer årlig avbruddssatsene for den generelle pris- og kostnadsutviklingen i samfunnet ved bruk av Statistisk sentralbyrå sin konsumprisindeks (KPI).

Dersom nettselskap har inngått avtale om individuell sats for utbetaling med sluttbruker i henhold til § 9-3, skal avbruddssats settes lik avtalt sats for ikke levert energi som berører denne sluttbrukeren.

§ 9-3. Individuelle avtaler om direkte utbetaling

Konsesjonær kan inngå avtale med sluttbruker om utbetaling for ikke levert energi som omfattes av § 9-1. For at en slik avtale skal være gyldig må følgende vilkår være oppfylt:

- d) Avtalen skal være inngått skriftlig før svikt i leveringen finner sted.
- e) Avtalen skal fastsette en sats i kroner per kWh ikke levert energi for henholdsvis varslet og ikke varslet svikt i leveringen. Satsen skal være avtalt individuelt mellom nettselskap og sluttbruker, og skal beregnes på bakgrunn av informasjon om sluttbrukerens forventede kostnader ved ikke levert energi. Det skal fremgå hvilke forutsetninger beregningen av satsene bygger på.
- f) Sluttbruker må ha et forventet årlig energiuttak større enn 400 000 kWh.

Ved svikt i leveringen skal konsesjonæren betale sluttbrukeren et beløp som tilsvarer den avtalte sats multiplisert med beregnet mengde ikke levert energi.

Om vilkårene i første ledd ikke er oppfylt vil §§ 9-1 og 9-2 komme til anvendelse.

Endringene trer i kraft 1. januar 2007

7 Referanseliste

Dreber Lundkvist & Partners (DLP), *Utredning av referanserente (inkludert risikopremie) til bruk ved fastsettelsen av årlige inntektsrammer for perioden 2007-2001*, rapport utarbeidet for NVE, 2004

ECON, Integrering av KILE i inntektsreguleringen, rapport 2006/028, ECON senter for økonomisk analyse og Oeconomica, 2006

Finansdepartementet, 2005, *Veileder i samfunnsøkonomiske analyser*.

NVE-rapport 3/2000, *Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi (KILE)*, 2000

NVE-dokument 9/2005, *Den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten*, 2005

NVE-dokument 19/2005, *Endringer i forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering mv.*, 2005

Samdal, K., Kjølle, G., Kvitastein, O., Singh, B., *Anbefaling til nye KILE-satser*, Notat, Sintef Energiforskning, 2002

SKM, *Beregning av referansepris og tapskostnader på kraft*, Skandinavisk Kraftmegling AS, 2005

Denne serien utgis av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Utgitt i Dokumentserien i 2006

- Nr. 1 Inger Sætrang: Statistikk over nettleie i regional- og distribusjonsnettet 2006 (53 s.)
- Nr. 2 Erik Holmqvist : Flomberegning for Audna ved Konsmo, 023.B (24 s.)
- Nr. 3 Den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten. Forslag til endring vedrørende KILE, referanserente, justering for investeringer, mv. Høringsdokument 5. mai 2006 (36 s.)